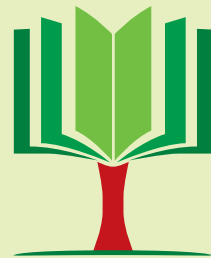

ПССС „ПОЉОСАВЕТ“ доо ЛОЗНИЦА

АГРО БИЛТЕН

тираж
300
примерака

Број 4/2025.
04.11.2025.

Пољопривредна саветодавна
стручна служба града Лозница
и општина Мали Зворник,
Крупањ и Љубовија

Министарство пољопривреде,
шумарства и водопривреде
Републике Србије

САДРЖАЈ:

РАТАРСТВО И ПОВРТАРСТВО

Душан Деспотовић

- Краставац - услови успевања (Стр. бр. 3)

Милица Попадић

- Могућа решења за смањење негативног утицаја суше на усеве (Стр. бр. 4)

Миленко Ђурић

- Силажа и сенажа од стрних жита (Стр. бр. 5)

СТОЧАРСТВО

Немања Ђокић

- Аутохтоне расе свиња Србије (Стр. бр. 6)

Дејан Обадовић

- Хигијена муже и употреба средстава за дезинфекцију (Стр. бр. 8)

ВОЋАРСТВО И ВИНОГРАДАРСТВО

Златица Крсмановић

- Припрема воћњака за зиму (Стр. бр. 9)

Вељко Степановић

- Најзначајнији природни ризици (чиниоци) у гајењу малине (Стр. бр. 10)

ЗАШТИТА БИЉА

Јелена Невзатовић

- Складишне штеточине и заштита ускладиштених житарица - *Myzocallis coryli* (Стр. бр. 12)

Никола Петровић

- Проузроковач сушења изданака малине - *Didymella applanata* (Стр. бр. 13)

ПРЕХРАМБЕНА ТЕХНОЛОГИЈА

Биљана Благојевић

- Бистрење вина (Стр. бр. 15)

АГРОЕКОНОМИЈА

Живко Стефановић

- Агроекономска решења за смањење трошкова пољопривредне (Стр. бр. 16)

- Доминантне цене живе стоке - сточне пијаце (Стр. бр.18)
- Доминантне цене житарица и сточне хране (Стр. бр.18)
- Доминантне цене воћа (Стр. бр.19)
- Доминантне цене поврћа (Стр. бр.19)

РАТАРСТВО И ПОВРТАРСТВО

Душан Деспотовић
дипл. инж. ратарства и повртарства

Краставац- услови успевања

Температура

Краставац је биљка тропског порекла и најбоље успева при температурним условима од 18-32°C. стим што је оптимална топлота 25°C. Оптимална температура за клијање семена је 25 – 30 0Ц. Сеје се на отвореном пољу тек када се земљиште загреје на 17-18°C, дакле крајем априла или почетком маја (у Србији и крајевима са сличном климом). Осетљив је на мразеве. Животна ативност у биљци престаје на 5°C. Када се производи расад, дневна температура у леји треба да буде 22 – 28°C, а ноћу 20 – 22°C, минимална 18°C. У пластеницима и стакленицима, у време формирања плодова, температуру треба подесити тако да преко дана буде 20-30°C, а ноћу 17-21°C. Биљка краставца престаје да расте при дневним темепратурама од 12 и ноћним од 8°C, као и при високим температурама, дневним од 32 – 35°C а ноћним 23°C. Одавде се сагледава изванредан значај у правилном проветравању пластеника и стакленика током летњих месеци у нашим условима. За нормалну оплодњу минималне температуре су 14 - 16°C. Цветови се не отварају на температурама нижим од 12°C, јер биљка престаје да расте. Замеци опадају на 10 - 14°C. У време плодоношења потребно је одржавање оптимланих температура, са разликом између дневних и ноћних од 5°C.

Светлост

У погледу светлости, краставци нису тако осетљиви. Понекад, гаје се као међуусев са кукурузом у условима више дифузне него директне светлости. Оптимална осветљеност при температури од око 20°C је 15.000 лукса. Минимална количина светлости је од 6.000 - 10.000 лукса. То значи да се у нашој земљи светлост не поставља као ограничавајући фактор у производњи краставца током целе године.

Вода

Краставац има слабо развијен коренов систем који се простира углавном у плитком површинском слоју. Отуда и велика осетљивост на сушу и народна изрека “изгорео као краставац”. Наводњавањем или мулчирањем површинског слоја треба обезбедити непрекидну влажност, како би биљке брзо расле. Температура воде за наводњавање краставца треба да буде око 20°C, а оптимална влажност земљишта око 85 - 95% максималног водног капацитета. Оптимална релативна влажност ваздуха износи 90%. Вода не сме да буде загађена органским киселинама, базама и солима. Заливањем “кап по кап” системом у стакленицима биљкама се даје по један литар воде на дан док не одрасту до прве жице, а после тога по два литра. Поред овога, примењује се и наводњавање браздама. Том приликом вода се загрева јер тече по топлом земљишту, што делује стимулативно на пораст биљака. Троши се 25 - 30 литара воде по м2. Наводњавање треба да се обавља увече. Орошавање или вештачка киша могу да изазову ширење болести, па се не препоручују. Ако не постоји друго решење, оваква наводњавања треба изводити касно поподне или током ноћи, а пре тог биљке испрскати против гљивичне болести и бактериозне пламењаче. После наводњавања прскање поновити. Прска се „кад спадне роса”.

Земљиште

Краставац најбоље успева на дубоким, хумусним, структурним, плодним и топлим земљиштима слабо киселе до неутралне реакције (оптимална pH 5,8 - 6,8). Земљишта богата органским материјама су погодна за раст краставаца. Тип земљишта није одбитног значаја, уколико постоји могућност обилног ђубрења згорелим стајњаком. У топлим и песковитим земљиштима корен краставаца изузетно може да порасте метар до метар и по у дубину, иначе је у плитком површинском слоју. Тешка и збијена земљишта, висока подземна вода и чисти пескови нису добри за гајење краставаца, јер он на њима споро расте и не доноси добре приносе. Како данас постоје моћни системи агромилиорација, ако се познају "захтеви" биљака, нема толико лошег земљишта које радом човека не може да се поправи и прилагоди потребама биљака. Тим земљиштима честа наводњавања изискују потребу већег или мањег броја прихрањивања. Наиме, краставац троши мало храњивих материја, али се често наводњава, чиме се храна испира у дубље слојеве, испод „дохвата“ његовог плитког кореновог система. Дакле, аерација и дренажа земљишта треба да омогуће што боље укорењавање биљке. На тежим, глиновитијим земљиштима, краставац у почетку споро расте, а на песковитим, лаким, има брз старт, а онда успорење. У погледу плодореда, краставац, треба гајити на истој парцели тек после четири године. Добри предусеви су стрна жита и махунарке.

Ђубрење

Краставац реагује високим приносима на обилна ђубрења органским ђубривима као што је стајњак. Ако се гаји на отвореном пољу, на земљи, ђубри се са 30 - 40 т/ха, на жичаним конструкцијама, 50 - 70 т/ха и у заштићеном простору 100 - 150 т/ха говеђег стајњака.

Милица Попадић
дипл. инж. ратарства и повртарства

Могућа решења за смањење негативног утицаја суше на усеве

На тему смањења утицаја суше на гајене биљне врсте говори се у последње време све више и дају се потенцијална решења како би се ефекат високих температура и недостатка падавина што мање одразио на принос усева. Припремама за сетву јарих усева треба увек посветити посебну пажњу како би се утицај суше на гајене биљне врсте свео на минимум.

Дубоку зимску бразду треба спроводити где је то могуће, како би се сачувала влага у земљишту и направила резерва за усеве у сушном периоду. Земљиште ће промрзнути и лакше ће се припремити за наредну сетву. Затварање зимске бразде обавити рано у пролеће пре пролећних ветрова да би се спречило исушивање земљишта и губитак влаге. Пролећно орање се не препоручује јер земљиште не промрзне, бразда се стврдне па сва остала припрема земљишта не омогућава добру основу за сетву, нема квалитетне постељице за семе и довољно уситњеног земљишта за прекривање семена. Семе остаје на површини или под већим грудвама, нема добар контакт са земљиштем, а у суши пропада јер се клица и коренчић осуше. задњих година све више се придаје значај редукованој обради земљишта чиме се задржава влага у земљишту и смањује испаравање.

Правилна примена органских и минералних ђубрива треба да се обави на основу агрохемијске анализе земљишта. Добра исхрањеност гајених биљака осигурава јачи

коренов систем и боље искоришћавање воде и хранива из дубљих слојева земљишта. Дубоко орање и уношење ђубрива на ниже хоризонте добро интензивира раст корена у дубље слојеве земљишта. Треба избегавати заоравање чврстог стајњака у пролеће непосредно пред сетву, нарочито ако није добро згорео.

Ранија сетва обавља се само у случају ако услови земљишта задовољавају, пре свега влажност и температура, када се сетва може обавити и неколико дана раније од уобичајених рокова, како би се избегло ницање и укоренивање биљака у сушном периоду. Не обављати ни прекасну сетву без довољно влаге у земљишту и изван оптималних рокова. Сетва на већу дубину у сушном периоду до 1 цм дубље од оптималне дубине, може да осигура довољно влаге за клијање и ницање биљака. Ваљање усева након сетве у сушним условима омогућује бољи контакт семена с влагом из земљишта. Сетви сорти или хибрида који су толерантнији на сушу даје се предност јер развијају чвршћи и разгранатији коренов систем који има бољу апсорпциону моћ за воду и хранива.

Једна од неопходних мера је култивација јер спречава губитак воде из земљишта прекидањем капиларитета у случају појаве покорице. Потребно је урадити минимално једно, оптимално два култивирања, а ако је то могуће и више, јер многе биљне врсте јако добро реагују на аерацију која се постиже овом агротехничком мером.

Следећа мера је сетва пољопривредних врста дубоког корена. Укључити луцерку или неку другу легуминозу у плодоред, где год квалитет земљишта допушта њено гајење, као и сетву осталих накнадних или пострних усева за потребе веће производње крме. Сетва подуса се такође препоручује јер додатно засењују гајене биљке и смањују исушивање земљишта. Малчирање односно прекривање земљишта органским или неорганским материјалом смањује губитак влаге и спречава ерозију. Љуштење стрништа непосредно након жетве стрних жита такође смањује губитак влаге из земљишта. Заоравање биљних остатака или стајњака позитивно утиче на повећавање капацитета земљишта за водом. Предуго остављање стрништа након жетве без обраде у сушним годинама изазива додатни губитак влаге из земљишта.

Комбиновањем ових решења, пољопривредници могу значајно ублажити негативне последице суше на производњу и приносе.

Миленко Ђурић
дипл. инж. ратарства

Силажа и сенажа од стрних жита

Последњих неколико година на нашем подручју за припрему силаже почела су да се користе стрна жита и то пшеница, јечам, тритикале, овас и раж. За силажу и сенажу се могу користити како озима тако и јара стрна жита.

Опемењивањем су створени хибриди стрних жита који су намењени за силирање, било да се ради о силажи за исхрану стоке или производњу етанола. Опредељење произвођача за ове видове коришћења житарица је пре свега због стабилнијих приноса стрних жита последњих година услед климатских промена, затим предности силаже у оброцима, ниске цене зрна житарица и могућности пострне сетве после силирања. После силирања стрних жита се најчешће сеје кукуруз за силажу ФАО групе 200 до 400 а у хумиднијим регионима као пострни усев може да се сеје и соја за зрно или за

коришћење као кабаста сточна храна. За сетву се препоручују сорте соје нулте па до три нуле групе зрења. Напомена је да се најбољи резултати у пострној сетви постижу у условима наводњавања. За опредељење газдинстава за силирање стрних жита утиче и снабдевеност са одговарајућом механизацијом за ову операцију било на самом газдинству или у блиском окружењу.

Силирању житарица се може приступити на крају млечно воштане зрелости када је садржај суве материје 30 до 35%. На парцели се скидање усева обавља на тај начин што се одабрана врста стрног жита покоси, покошена маса се уитни и покупи са парцеле сило комбајном за ниску силажу и убаци у приколицу за транспорт до сило јаме. Други начин је да се директно сило комбајном маса ситни и убацује у транспортно средство и на тај начин се смањује број операција и постиже се већа економичност производње.

Објекти за припрему силаже од житарица су класични објекти који се користе приликом прављења кукурузне силаже или могу да буду привремени објекти за спремање силаже на земљи. Гажењу сило масе треба посветити посебну пажњу јер се тај процес мора одвијати без престанка све док се у потпуности не заврши пуњење сило јаме. Приликом припреме силаже од стрних жита могу се користити специјализовани инокуланти за житарице који обезбеђују побољшану ферментацију, продужавају стабилност силаже и повећавају сварљивост влакана. Инокуланти се могу применити на два начина: третманом раширене масе у сило јами помоћу леђне или тракторске прскалице или помоћу уређаја који су монтирани на сило комбајн и третирају масу приликом силирања на парцели. Покривање масе се врши фолијама и маса се притиска помоћу специјалних врећа које се пуне песком или ситним камењем или помоћу аутомобилских гума.

Пољопривредна газдинства су за балирање у употребу увела и роло пресе како у равничарском тако и у брдском реону. Балирање откоса стрних жита у фази млечне зрелости и њихово омотавање фолијом представљају бржи и једноставнији начин за производњу сенаже. И при овом процесу могу да се користе инокуланти за побољшање квалитета силаже. Уређаји за аплицирање се монтирају на роло пресе и третира се откос приликом балирања. Чување и складиштење стречованих роло бала је далеко лакше обавити на газдинству.

СТОЧАРСТВО

Немања Ђокић
дипл. инж. сточарства

Аутохтоне расе свиња Србије

Аутохтоне расе неког географског подручја су оне расе које су настале на том подручју и прилагођене су условима живота тог подручја. Србија је од давнина била препознатљива у свету по гајењу свиња. У време владавине Милоша Обреновића, наша земља је своју економију заснивала на извозу више од 200.000 свиња и то већином у Аустроугарску која је потом дистрибуирала даље по Европи. Сам Милош Обреновић био је највећи и најбогатији свињарски трговац на Балкану. Значај свиња у то време био је толики да је и Царински рат који је избио са Аустроугарском у народу понео и назив „Свињски рат”.

Аутохтоне расе свиња сматрају се изузетним генетским материјалом и због тога је важно радити на њиховом очувању. У случају Србије то је још важније с обзиром на чињеницу да се све наведене расе, у мањој или већој мери, сматрају угроженим. Иако је почетком 21. века месо мангулице, моравке и ресавке било права реткост, последњих година, захваљујући програмима очувања генетичких ресурса популације ових раса, оне су се консолидовале, али то не значи да треба да престанемо да развијамо нове програме за њихову конзервацију.

Наша најпознатија домаћа раса свиња је мангулица. Настала је на подручју данашње Мађарске, укрштањем старе српске аутохтоне расе шумадинке са мађарским аутохтоним расама. Код нас се гаје два соја мангулице и то: ласаста мангулица (сремска црна ласа или буђановачка свиња) и бела мангулица. Ласаста сој у просеку праси око 4-6 прасади по леглу, а бели сој око 5-6 прасади по леглу. Касностасна је раса, спорог прираста и релативно високе конверзије хране, али има изузетне предности у односу на друге расе у погледу слободног напасања у екстензивним системима држања када њена робустност, отпорност на болести и стрес и издржљивост у погледу климатских услова долази до изражаја. Месо мангулице спада у групу меса са већим уделом масти, тамније је боје и веома богато нутритивним вредностима. Истраживања су показала да конзумирање овог меса доводи до стварања позитивног холестерола, што благотворно делује на особе са повишеним нивоом масноћа у крви.

Моравка је настала у сливу реке Мораве укрштањем домаће расе свиња шумадинке и енглеске расе беркшир која је први пут увезена у Србију у 19. веку. У настанку моравке, у мањој мери, учествовале су и мангулица, као и раса јоркшир. Моравка је настала услед већих потреба становништва за меснатијом и раностаснијом свињом. Крмача моравке у просеку опраси 8-12 прасади по леглу. Ова раса гаји се у екстензивним условима у такозваним слободним системима где у условима добре паше и исхране у шуми може постићи добар прираст. Моравка се добро тови, а њено месо високог је квалитета. Раса је потпуно црне боје, а важно је истаћи да је изузетно отпорна на лоше услове држања, исхране као и на разне болести.

Ресавка је настала непланским укрштањем наше аутохтоне расе шумадинке са енглеском расом беркшир у подручју слива реке Млаве, Велике Мораве и Ресаве. У народу ова раса је позната и по имену везичевска свиња. Просек прашења ресавке је 6-7 прасади по леглу. Као и моравка, и ова раса претежно се гаји у екстензивним условима. Ресавка је пегава раса свиња и спада у групу "полумасних свиња", што значи да је месо прошарано масним ткивом. Ова карактеристика га чини веома укусним и са нешто грубљим мишићним влакнима за разлику од модерних раса. Ресавке добро користе храну и лако се тове. Одликује их чврста конституција и добро изражена отпорност на лоше услове држања, као и на болести.

Дејан Обадовић
дипл. инж. сточарства

Хигијена муже и употреба средстава за дезинфекцију

Идеал сваког сточара који се бави млечним говедарством је да произведе млеко екстра квалитета, са прихватљивим бројем микроорганизама и соматских ћелија. На квалитет сировог млека утичу генетски потенцијал грла, исхрана, здравље грла,

микроклимат у објектима, квалитет и хигијена опреме, а нарочито хигијена комплетног процеса muže, на шта произвођач утиче у великој мери.

На основу резултата испитивања квалитета сировог млека у овлашћеној лабораторији кравље сирово млеко се, у зависности од укупног броја микроорганизама и соматских ћелија, разврстава на:

1) млеко I класе – садржи до 100.000 cfu/ml укупног броја микроорганизама и укупан број соматских ћелија до 400.000;

2) млеко II класе – садржи од 100.001 до 400.000 cfu/ml укупног броја микроорганизама и укупан број соматских ћелија до 400.000;

3) млеко III класе – садржи више од 400.000 cfu/ml укупног броја микроорганизама и укупан број соматских ћелија до 400.000.

Муџи претходи припрема: крави се чисти, пере и дезинфикује цело виме и сисе, потом се они суше и бришу. Запрљаност вимена је најчешћи узрок контаминираног млека. Одржавање чистоће вимена биће лакше уколико је оно мање обрасло длакама, зато се препоручује редовно шишање длака на вимену, бутовима, трбуху и репу.

Препоручује се, такође, контрола на маститис (упалу вимена) хемијским агенсима. Она подразумева да се млеко из сваке четврти измузе у посебну посуду, те му се додаје реагенс који мења боју од благо розе до тамно љубичасте у зависности од степена киселости, односно заражености сисних четврти маститисом.

Виме се мора опрати топлем водом с благим средством за прање и дезинфекцију. Температура воде треба да је 35-40°C. Преврућа или хладна вода изазива стрес и смањује количину млека. Прање вимена може се изводити тушем, сунђером, крпом, влажним папирним убрусима..

Виме се након прања и сушења дезинфикује воденим раствором дезинфицијенса која делују веома кратко и потом скида папирним убрусима. Мужу не почети док виме не буде суво. Мокро виме се не оставља да се осуши само од себе, већ га треба брисати сувом крпом или папирним убрусима.

Важно је да се сисе очисте пре muže како од видљиве прљавштине (фецес, простирка, блато или остаци дезинфицијенса који су кориштени после претходне muže), тако и од бактерија које могу контаминирати млеко. Број бактерија на сисама није увек директно везан са видљивим нечистоћама, већ да све краве морају бити подвргнуте прописаној процедури за дезинфекцију, дакле, не само краве са видљиво запрљаним сисама/вименима.

Темељно прање мора бити прањено брисањем дезинфекционим пешкирима који су натопљени средствима за дезинфекцију или третирањем са неким од дозвољених средстава за потапање пре muže, које мора бити ефикасно уклоњено пре стављања музних гарнитура.

Неопходно је стално прање, чишћење и дезинфекцију простора, а посебно музних апарата, лактофриза и цистерни. Иако је практично немогуће у потпуности уклонити све остатке млека и нечистоћа са опреме за мужу, примена дефинисаних, па и једноставних процедура за чишћење и дезинфекцију ће, уз мало напора и трошкова, одржавати опрему визуелно чистом и, што је битније, са ниским тј. прихватљивим бројем микроорганизама.

Како краве деле простор и опрему за мужу, оне такође деле и патогене. Контаминирана опрема за мужу је тада вектор за преношење заразе са оболелих на здраве сисне четврти или са оболелих на здраве краве.

Тakoђе, битна је смиреност музача и благ поступак са животињама (не галамити, не тући животиње). Сам поступак muže мора да траје непрекидно пет до осам минута (у току излучивања окситоцина). Након muže требало би сваку сису умочити у раствор дезинфицијеса или их попрскати дезинфекционим средством. Ово спречава продирање микроорганизама у сисни канал у периоду између две muže.

Период између две muže је критичан за продор микроорганизама и развој патолошког процеса у млечној жлезди. Сисни канал је непосредно након muže опуштен

и делимично отворен, те постоји могућност продора микроорганизама из спољне средине. Да би се то спречило потребно је сисе одмах након муже дезинфиковати средством које има способност затварања сисног отвора.

ВОЋАРСТВО И ВИНОГРАДАРСТВО

Златица Крсмановић
дипл. инж. воћарства и виноградарства

Припрема воћњака за зиму

Јесен је период када се у воћњацима завршавају главни радови – берба воћа, али истовремено то је најважнији период за припрему воћњака за зимски период и следећу сезону. Када температуре почну да падају, дани се скраћују, важно је обавити припрему биљака за период зимског мировања. Правилна припрема воћњака за зиму значајно утиче на виталност стабала, отпорност на мраз и принос и квалитет плодова у наредној вегетацији. Иако нам се чини да у јесен воћке „мирују“ у њима се одвија велики број физиолошких процеса којима се припремају за зимски период и вегетацију следеће године.

Одмах после бербе потребно је детаљно чишћење воћњака. Корективном, односно санационом резидбом се уклањају оштећене и поломљене гране, из засада износи грање и лишће као и остаци оштећених, трулих, мумифицираних плодова који представљају велики ризик за инфекције у засадима током следеће вегетације. Ако се ради о слабо одржаваним засадима они су вероватно заражени болестима и штеточинама тако да прикупљени материјал треба изнети из засада и спалити. У супротном прикупљени материјал се може тарупирати или искористити за прављење компоста. Уклањањем корова и биљних остатака смањује се ризик од презимљавања глодара и штетних инсеката. Јесен је време и за превентивну заштиту и дезинфекцију од болести и штеточина као и фолијарни третман одређеним елементима (Калијум, Уреа) који потпомажу бржи транспорт хранљивих материја из листа у корен и брже опадање лишћа у циљу адекватније припреме за зимски период. За дезинфекцију стабла и делимичну заштиту од мрза и високих зимских температура потребно је током јесени-зиме окречити дебла и део рамених грана мешавином загашеног креча, сумпора у праху и кухињске соли.

Обрада у јесен је важна агротехничка мера у циљу уништавања корова, побољшања структуре земљишта, уношења ђубрива у земљиште. Препоручује се плитко окопавање око биљака, фрезирање у реду, међуредно тарупирање и фрезирање. За ђубрење током јесени користе се органска и комплексна НПК ђубрива, пре свега због фосфора и калијума који су теже растворљиви и спорије покретљиви тако да се јесењим уносом обезбеђује њихова доступност током вегетације следеће године. Органско ђубриво, најчешће коришћени говеђи стајњак користи се у количини 20-40т/ха у зависности од врсте и старости засада а ако се уноси сваке године количина се може смањити и на 10 т/ха. НПК ђубрива треба да садрже већи проценат фосфора и калијума (типа 8:16:24, 5:20:30 и слична) а веома мали проценат азота јер он може негативно утицати на повећано измрзавање јер продужава вегетацију.

Током јесени потребно је прегледати систем за наводњавање, а у засадима где

нема наводњавања у случајевма јаке суше потребно је обавити једно заливање пре зиме, као и код младих тек посађених биљака чиме се ствара акумулација влаге у земљишту и већа отпорност на зимске мразеве. Младе биљке су посебно осетљиве на ниске температуре а уз то су веома привлачне за дивљач због чега их треба заштитити заштитном плетеном мрежом и по могућству агротекстилом или јутаним врећама.

Професионални воћари током јесени и зимског периода праве анализу протекле сезоне, сумирајући родност, квалитет, појаву болести и штеточина, ефикасност примењених агро и помо-техничких мера, стање засада. Сви ови подаци из анализе предходне године су драгоцени за планирање пролећне резидбе, ђубрења и заштите.

Само правилно неговани воћњаци после бербе и током јесени могу дати добар принос и квалитет плодова у наредној вегетацији.

Вељко Степановић
дипл. инж. воћарства и виноградарства

Најзначајнији природни ризици (чиниоци) у гајењу малине

Негативно дејство абиотичких чинилаца на раст, развој и родност малине може се уочити у различитим периодима године. Најдрастичнији су мразеви, суша, снег, град, ветар, високе подземне воде, а у летњем периоду највеће штете могу изазвати високе температуре и јака инсолација. Изданци малине могу да измрзну током јесени (последица недозрелости изданака), зиме(само екстремно, код сорти веома осетљивих на ниске Т- као што је ремонтантна сорта крупна двородна) или пролећа (знатно чешћи случај, напр. код сорти са нестабилним или нешто краћим периодом зимског мировања). Релјеф значајно утиче на ову појаву. Засади најчешће страдају у затвореним дубодолинама, без адекватне проветрености, које су идеалне за скупљање хладног ваздуха. Зато су за заснивање оваквих воћњака погодније благе падине са севернијим (осојним) положајима, по могућству уз неки вид ветрозаштитног појаса и заклона од јаког сунчевог зрачења. Типичне, најпогодније парцеле за гајење малине налазе се у близини букових шума, уз адекватно испуњавање климатских и земљишних услова за узгој ове перспективне културе.

Такође на отпорност малине веома утиче одговарајућа и правовремена заштита од проузроковача болести и штеточина. У овом погледу, веома је важно здравље издакана малине, које се знатно побољшава када се прихрањивање азотом обавља дозирано, у ограниченим количинама, и нешто раније у пролеће, и ако су агротехничке мере заливање и обрада земљишта благовремено извршене (до средине августа). Влажни и обилни снегови могу поломити велики број изданака малине, нарочито ако рано падну, пре дефолијације лишћа у јесен. У таквим случајевима корисно је да се стресе снег са изданака. Још при избору терена за малињак избегавати јако ветровите положаје, или осетљиве сорте (као што је сорта црвене малине молинг експлоит која има прилично крте родне границе које се, као и сами изданци често ломе у оваквим условима). Зато су врло корисни ветрозаштитни појасеви, који умањују штетно дејство, пре свега брзине ветра, која непосредно утиче на засићеност биљних ткива водом, као и саму влажност земљишта.

Висок ниво подземне воде може довести до асфикције(гушења) кореновог система. Зато су тешка земљишта и парцеле са много депресија где се накупља вода непогодне за заснивање малињака. Такође овакви терени индиректно су подложнији

већем нападу пламењаче корена малине (*Phytophthora phragariae* var. *rubi*). Погодна су растресита, довољно оцедита земљишта. Она се могу препознати по боји доњег слоја, који је најчешће црне, мрке или црвенкастомрке боје.

Током летњег периода високе температуре могу зауставити пораст плода малине, а у већем интензитету изазвати његово разлагање. На директној инсолацији могу се појавити сунчеве ожеготине у облику белих и жућкастих пега на плодовима. Уколико су овакве температуре праћене сушом и топлим ветровима могу страдати једногодишњи изданци малине, што је знатно чешћи случај при наглom уклањању двогодишњих изданака после бербе малине. Због тога ову операцију у малињаку требало би извршити када су максималне дневне температуре ваздуха ниже од 30°C, а облачност висока. Градобитна подручја за гајење малине требало би избегавати. У воћњацима без противградне заштите, по евентуалном дејству ове непогоде засад се мора одмах третирати неким ефикасним фунгицидом на бази бакра, како би се спречио продор проузроковача болести у стабло, лист или плод. Због свих непожељних фактора у малинарству у одређеном подручју, озбиљни произвођачи узимају у обзир низ чиниоца од којих зависи могућност гајења као и профитабилност самог засада. Имајући у виду да је малина култура са веком експлоатације 15 до 20 година, зависно од неге, евентуалне грешке при подизању не могу се (или врло тешко) касније отклонити, што доводи у питање оправданост, не малих, уложених средстава у подизање и рентабилност заснованих засада.

ЗАШТИТА БИЉА

Јелена Невзатовић
дипл. инж. заштите биља

Складишне штеточине и заштита ускладиштених житарица

Складишта у која се допремају житарице су складишта различитог облика, величине и материјала. У мањем броју сличајева, то су складишта која су изграђена по европским стандардима у којима се успешно чувају житарице, а то значи да су довољно велика, бетонска или метална, са елеваторима и системом за проветравање. У већини случајева то су ипак мала складишта направљена од дрвеног материјала или мали силоси, па чак и постојећа приручна складишта, као што су тавани и подруми.

Без обзира о каквој врсти и квалитету се ради, ускладиштене житарице су изложене нападу великог броја инсеката. Штете од њиховог напада су нарочито велике код житарица које су ускладиштене у дрвеним складиштима у којима се штеточине често одржавају и након уклањања житарица из њих.

Постоје штетни инсекти који нападају готове производе након жетве и бербе житарица и на тај начин их у складишту оштећују и утичу на квалитет зрна, што за последицу има наношење огромне економске штете самом произвођачу. Са друге стране, инсекти могу доспети у складишта уношењем производа, транспортним средствима, лeтом, а веома често и у заосталим житарицама и неочишћеним и недензификованим складиштима.

Најзначајнији складишни инсекти који могу утицати на квалитет и количину ускладиштеног производа су: житни жижак, кукурузни и пасуљев жижак, житни мољац, амбарски и брашнени мољац, велики и мали брашнар и др.

Мере борбе могу бити превентивне и директне.

Превентивне мере

Да би се сачувала почетна количина и квалитет производа неопходно је обезбедити оптималне услове у складишту при чему највећу улогу имају сами произвођачи и откупљивачи житарица, како при избору и изградњи складишта, тако и током одржавања објеката. У том смислу неопходно је обезбедити одговарајућу температуру и добро проветравање да би се спречила појава и развој штетних микроорганизама, односно микотоксина у храни и храни за животиње. Превентивно деловање подразумева и сузбијање штетних инсеката пре и током уношења у складишта као и хигијену и дезинфекцију складишта, односно механичко чишћење и третирање складишта и коришћених џакова за паковање, неким од дозвољених инсектицида. Под превентивним мерама подразумевамо и мониторинг присуства штетних инсеката јер је веома битно њихово рано откривање и тренутак када треба предузети мере сузбијања. Зато се из складишта узимају узорци за преглед у одређеном временском интервалу и одређеним методама утврђује економски праг штетности неопходан за сузбијање. Најједноставнија метода за утврђивање бројности штетних инсеката је просејавање, а у последњих пар година, за рано откривање, најчешће се користе феромонске клопке. Праг штетности за сузбијање штетних инсеката, код пшенице је када се утврди да су оштећена 32 зрна у 100 гр. узорка, а код брашна када се нађе 75 делова инсеката у 50 гр. узорка. За неке инсекте, као што је пасуљ жижак, основна мера заштите је непестицидна мера, која подразумева излагање зрна пасуља ниској температури на којој жижак угине. Зато је препорука да се пасуљ зими складишти на 0°C или температури нижој од нуле.

Директне мере

Подразумевају примену хемијских средстава, а то су најчешће контактни инсектициди и фумиганти. Поштујући директиве ЕУ, на тржишту је све мање дозвољених средстава за третирање инсеката у складишним просторима па то постаје проблем у сузбијању одређених врста складишних инсеката. Код нас на тржишту тренутно су доступни инсектициди на бази активне материје **deltametrin+piperonil-butoksid** (Etiol ultra), **a.m.pirimifos-metil** (Actellic 50EC), **a.m.cipermetrin** (Ambarin).

Проблем код примене фумиганата је тај што фумиганти делују као инхибитори дисања свих живих бића, подразумевајући и човека, што ограничава њихову примену на потпуно затворени простор, са обученим лицима уз неопходну заштитну опрему. Овај вид заштите се највише користи у току ДДД складишног простора (дезинсекције, дератизације и дезинфекције). Инсектициди који се користе за третмане празних складишта код нас, најчешће припадају групи контактних препарата. За ову групу инсектицида је битно да имају добру испарљивост како би својим парамима деловали на штетне инсекте и њихове ларве на скровитим местима, где се не може приступити на другачији начин. Друга битна карактеристика ових инсектицида је да имају задовољавајућу резидуалност, односно да се задрже у дозвољеним количинама остатка на ускладиштену производу. У великим системима за чување житарица, инсектициди се обично примењују третирањем жита већ на транспортној траци приликом уношења у складиште у количини коју препоручује произвођач. На овај начин се сузбијају инсекти који се већ налазе у зрну, као и инсекти који се евентуално већ налазе у складишту.

Код чувања ускладиштених производа у домаћинствима, битно је нагласити да се зидови, подови и таванице објеката за чување тих производа, пре уношења, истретирају раствором дозвољеног средства. Поред препоруке на упутству, важно је знати да ће количина средства за третирање зависити од чистоће складишта, односно

од превентивних мера спроведених у њима, као и од врсте материјала самог објекта за складиштење. Нпр. за бетонска и складишта од цигле се користи мања количина средства у односу на складишта од дрвета с обзиром да дрво упија већу количину раствора.

Никола Петровић
дипл. инж.заштите биља

Проузроковач сушења изданака малине - *Didymella applanata*

Сушење изданака малине је обољење комплексне природе, које може изазвати већи број патогених гљива (*Didymella applanata*, *Leptosphaeria coniothyrium* и др.). У нашој земљи најзначајнији проузроковач ове болести је *D. applanata*. У годинама са кишовитијим пролећем може проузроковати значајно сушење изданака малине. У сортименту малине у нашој земљи најзаступљенија је сорта Виламет, која је веома осетљива на ово обољење.

У нашим агроколошким условима први симптоми се јављају на лишћу, крајем јуна. На листу се појављују некротичне пеге које имају облик латиничног слова „V” (слика 1). Развојем обољења гљива прелази на лисне дршке, а са њих на нодусе једногодишњих изданака. На изданцима се око пупољака појављују карактеристичне љубичасто-мрке пеге (слика 2). Даљим развојем обољења може доћи до спајања ових пеге при чему бива захваћен већи део изданка. Услед присуства гљиве долази до пуцања епидермиса и проласка ваздуха испод њега. Касније, током јесени и зиме, изданци добијају беличасто-сребрнату боју. На њима се формирају пикниди који се виде као црне тачкице. Основне штете су на двогодишњим изданцима који су заражени у претходној години.

D. applanata презимљава мицелијом, псеудотецијама и пикнидима на зараженим изданцима. У пролеће, при влажним условима, пикноспоре врше заразе младих изданака. Пикноспоре које се разносе кишним капима значајније су као извор инокулума за разношење унутар засада, а аскоспоре се распростиру ветром и одговорне су за ширење обољења на нешто веће удаљености. Што је пролеће кишовитије то је интензивнија појава овог обољења. Изданци су најосетљивији током пролећа. У летњем периоду старији изданци су отпорнији на ово обољење. У засадима малине који су густог склопа болест се јавља у јачем интензитету, пошто је у таквим засадима виша релативна влажност ваздуха. Такође, доњи делови изданака који се развијају у условима слабије осветљености осетљивији су на *D. applanata*. До заразе може доћи и преко оштећења која настају услед напада малинине мушице, па је неопходно сузбијање ове штеточине.

У сузбијању *D. applanata* треба применити интегрални концепт заштите засада. Приликом садње користити здрав садни материјал. У производњи треба применити адекватне агротехничке и помотехничке мере које могу смањити напад овог обољења и то:

- адекватан избор парцеле (избегавање депресија),
- оптимална нега малине (избалансирана прихрана азотним ђубривима,

оптималан размак садње између биљака у реду и сузбијање корова како би се обезбедила добра проветреност засада),

- механичко уклањање заражених изданака током јесени.

Поред наведених мера, често је неопходна примена фунгицида. За сузбијање проузроковача сушења изданака користе се неорганска једињења бакра, дитиокарбамати, триазоли и азоксистробин. На појединим локалитетима примећена је слабија ефикасност азоксистробина у сузбијању *D.applanata*. Неорганска једињења бакра и дитиокарбамати се не смеју користити у периоду цветања и формираних плодова.

За успешно сузбијање *D. applanata*, у кишовитим годинама, неопходно је обавити 4 -5 третирања и то:

прво: у фенофази „бубрење пупољака“

друго: када су изданци дужине 10-15 cm

треће: када су изданци дужине 30-40 cm

четврто: на почетку цветања

пето: после бербе

ПРЕХРАМБЕНА ТЕХНОЛОГИЈА

Биљана Благојевић

дипл.инж. прехранбене технологије

Бистрење вина

Бистрење вина представља поступак додавања вину различитих средстава, којима се врши одстрањивање честица мутноће, као и других честица које би могле изазвати мутноћу вина. То су углавном протеини, настали од самог грозђа или распадањем квасаца, полисахариди, феноли и различите колоидне честице. Овим поступком вино постаје бистрије, са чистијим и израженијим укусом и мирисом, па је погодније за дуже чување у боцама.

Након завршене ферментације, најпре се врши претакање, чиме се уклони груби талог са вина. Затим се вино остави да мирује на хладном месту 1-2 месеца, да се природно исталожи. За потпуно бистрење природним путем потребно је и до 2 године да би вино постигло стабилну и кристалну бистрину која се постиже додавањем средстава за бистрење.

Није препоручљиво сувише рано бистрити вина додавањем средстава, јер касније може доћи до замућења. Потребно је сачекати да прође одређено време у току којег се, под дејством алкохола из новог вина, природним путем исталоже слузасте материје (заштитини колоиди), који отежавају или у потпуности онемогућавају бистрење вина. Уколико је вино намењену тржишту, пре сипања у боце потребно га је избистрити, ако нису потпуно исталожене честице које стварају мутноћу.

Средства за бистрење морају бити потпуно чиста, да не мењају хемијски састав

вина, нити да му мењају укус и мирис. Можемо их поделити на органска и минерална, или на растворљива и нерастворљива. Органска средства су: желатин, танин, беланце јајета, обрано млеко, а у минерална спадају бентонит, каолин...

-Желатин има широку примену у исхрани и прехранбеној индустрији. Добија се кувањем животињских кожица и жила, уз одговарајуће пречишћавање. За бистрење вина потребно је да буде безбојан, јер жућкаста боја указује да није довољно пречишћен. Углавном се може набавити у облику листића или у самлевеном стању.

Желатин се употребљава за бистрење ружичастих и црних вина, док се за бела користи само ако се претходно дода танин. Уколико се жели постићи само бистрина вина, додаје се 10-15 г/хл желатина, а уколико су опора и скупљају уста, треба их третирати са 20-30 г/хл желатина.

-Беланце јаја се користи најчешће за црна, али може и за бела вина. Јаја морају бити потпуно свежа. За бистрење црног вина потребно је 2-3 беланцета, а за бела довољно је једно. Најпре се беланца добро пенасто умуте, а затим се сипају у кофу у коју се улије 8-10 литара вина које треба да се бистри. Неколико пута пресипати у празну кофу, а затим тако припремљено беланце насути у танком млазу у вино које треба да се бистри. Добро хомогенизовати и оставити да се таложи 10-15 дана. Након тог времена, сва мутноћа вина заједно са беланцетом се исталожи, а бистро вино се одваја претакањем.

-Обрано кравље млеко се обично користи за бистрење јаче оксидисаних белих вина или вина са страним мирисом (нпр. на петролеум). Када се унесе у вино, протеин из млека-казеин коагулише и повлачи са собом на дно честице мутноће вина. Обично се користи 0,25-0,4 литара млека на 100 литара вина.

-Бентонит (кларол) је природна глина која се у продаји налази у облику праха или гранула различите величине. Треба користити само вински, потпуно пречишћен бентонит, без мириса и укуса. Има велику моћ бубрења, односно способност да у себе прими огромну количину воде. Због тога се пре додавања у вино мора прво припремити на тај начин сто се најпре одмерена количина бентонита размути у 5-10 пута већој количини воде и остави да бубри 24h. Због своје велике апсорпционе и електростатичке моћи, бентонит привлачи молекуле протеина, везује их за себе и прави молекуле велике молекулске масе, који се таложе на дно суда и тиме их елиминише.

Количина која се додаје зависи од више фактора, а креће се од 40-200 г/хл. Јако је битно одредити праву количину, јер бентонит може повући са собом и корисне материје, које дају пунији укус и мирис вину. То се најбоље утврђује лабораторијском анализом, односно огледом са више различитих узорака у којима су растворене различите количине бентонита.

Оптимална температура за бистрење вина је 12-15 степени, а најбоље га је применити после другог претакања.

Бистрење траје 7 до 14 дана, а након тога потребно је преточити вино.

-Активни угаљ се у винарству користи за одстрањивање неповољног укуса и мириса (дезодоранс) или за одстрањивање боје (доколоранс). Лабораторијском анализом одређујемо количину активног угља за бистрење вина. Када се одреди потребна количина, размутимо је у мањој количини вина, а затим је пренесемо у већу количину и вино добро измешамо. Обично се вину додаје 20-80 г/хл активног угља, а у неким случајевима и више и оставља се 3 до 7 дана након чега се одлије од талога и сумпорише.

АГРОЕКОНОМИЈА

Живко Стефановић
дипл. инж. за агроекономију

Агроекономска решења за смањење трошкова пољопривредне производње

Пољопривредна производња (било да је биљна или сточарска) представља веома сложен процес који намеће свакодневно доношење одлука важних за одржање или повећање висине добити пољопривредног предузећа или породичног газдинства. Са друге стране, конкурентност на тржишту условљава нов начин организације бављења пољопривредом, што се нарочито односи на породична газдинства.

Да би пољопривредно предузеће или газдинство могло да започне процес производње, оно мора да набави потребна средства за производњу, како основна тако и обртна (семенски и садни материјал, ђубрива, средства за заштиту биља, гориво, сточну храну, ветеринарске услуге, пољопривредну механизацију, радну снагу, итд.), што изазива појаву трошкова. Императив остваривања профита (добити) намеће потребу да укупна остварена вредност производње мора бити већа од износа укупних трошкова производње.

У последњих неколико година, пољопривредна производња се суочава са бројним изазовима – од временских непогода (суша) до великих осцилација у ценама инпута. Током 2025. године, највећи извори трошкова су трошкови ђубрива и заштитних средстава, горива и енергената, механизације и резервних делова и радне снаге које нажалост нема, што повећава трошкове бербе и других пољопривредних радова. Приметно је да трошкови стално расту, док откупне цене многих производа стагнирају или чак падају. У оваквим условима, прави пољопривредници постављају питање: Како опстати и пољопривредну производњу одржати профитабилном? Одговор је, за оне који планирају, да боље планирају, да ресурсима који нису неограничени рационалније управљају и да подршке државе и јединица локалних самоуправа искористе и користе на прави начин како би корист имао и давалац подршке.

На много ствари пољопривредник не може да утиче, али ипак постоје нека агроекономска решења која пољопривредник може да примени и тиме допринесе смањењу трошкова и оствари бољу исплативост производње:

а) Контрола плодности земљишта, прецизна примена ђубрива и калцизација

Пољопривредник има законску обавезу да најмање сваке пете године ради контролу плодности земљишта. Поред законске обавезе то је и потреба како би се смањили трошкови ђубрења (за 20-30%) и утврдио степен киселости пољопривредног земљишта. Тамо где анализа покаже киселост земљишта ради се калцизација земљишта као мелиоративна мера уношења кречњачких материјала ради поправке pH вредности

земљишта, односно смањења његове киселости, што побољшава плодност, раст доступних хранива, структуру земљишта и биолошку активност. За калцизацију се користи млевени кречњак или доломит, а најпогодније време за извођење је током јесени после жетве стрњика, са минималним периодом од месец дана до сетве.

б) Удруживање пољопривредника

Циљ удруживања је да се кроз већи обим набавке постигну ниже цене инпута и бољи услови плаћања, али и покушај утицаја на формирање цена пољопривредних производа, јер пољопривредник се не пита за цену свог производа, коју одређује тржиште, односно откупљивачи.

ц) Диверсификација прихода

Пољопривредник може побољшати ликвидност газдинства кроз додатне активности као што су директна продаја, прерада и сеоски туризам.

д) Коришћење подстицаја МПШВ и ЈЛС

Законом о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју и расподелом подстицаја за сваку годину предвиђени су подстицаји за директна плаћања, за мере руралног развоја, посебни подстицаји, кредитна подршка и ИПАРД подстицаји. Да би сте добили подстицај морате пратити јавне позиве и конкурсе МПШВ и локалних самоуправа, испунити услове и поднети захтеве за подстицај.

е) Вођење књиговодства на газдинству, односно евиденције трошкова и прихода на малом газдинству

Праћење прихода и расхода помаже да се утврди шта је профитабилно, а шта прави губитак. Тек када запишу трошкове многи пољопривредници схвате да нека производња заправо није исплатива.

У пољопривредној производњи не можемо уштедети на свему, али можемо рационално трошити, јер исплативост производње не зависи само од цене производа, већ и од контроле трошкова. Значи, едукацијом, удруживањем и коришћењем доступних подстицаја створићемо разлику између профита и губитка у пољопривредној производњи.

Cene žive stoke - stočne pijace u Srbiji za period 20.-26.10.2025. godine

www.srbps.minpolj.gov.rs

Jedinica mere din/kg	Težina/ uzrast	Rasa	Centralna Srbija													Vojvodina							
			Beograd	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zaječar	Leskovac	Šabac	Užice	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin
Bikovi	>500kg	HF																		430			
Bikovi	>500kg	SM				470														460			
Dviske	sve težine	sve rase	200																				
Jagnjad	sve težine	sve rase	430		420		600		500	460				450		440				550			
Jarad	sve težine	sve rase			450									450						500			
Koze	sve težine	sve rase																		100			
Krave za klanje	sve težine	SM			370				240							300							
Krmače za klanje	>130kg	sve rase	140		170															160			
Ovca	sve težine	sve rase	170		170				200	300				200						200			
Prasad	16-25kg	sve rase	290	260	230		330	400		320				350		350				310			
Prasad	<=15kg	sve rase	280					400															
Telad	80-160kg	SM						750	800							760				600			
Tovljenici	80-120kg	sve rase			220					250				220						215			
Tovljenici	>120kg	sve rase			200					200										205			

Strana 3

Cene žitarica i stočne hrane u Srbiji za period 20.-26.10.2025. godine

www.stat.gov.rs

Proizvod	Jed.Mere	Mesto prodaje	Centralna Srbija														Vojvodina							
			Beograd	Obrnovac	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zaječar	Leskovac	Šabac	Užice	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin
Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	džak 50kg	Gazdinstvo					34	35			37				37	30			31					
Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	rinfuz	Gazdinstvo																35				23		
Lucerka (seno u balama)	bala 12-25kg	Gazdinstvo			25			27		40	24	30				35	24	30						
Pšenica	džak 50kg	Gazdinstvo					30	25							25	25								
Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	džak 50kg	Maloprodaja			36		34		45										32					
Pšenica	džak 50kg	Maloprodaja			35		30																	
Sojina saćma (44% proteina)	džak 33kg	Maloprodaja	100	100	110	100	95		105	100					100	108		115				101		
Stočno brašno	džak 33kg	Maloprodaja			34		33		38	36								36				60		
Suncokretova saćma (33% proteina)	džak 33kg	Maloprodaja	57	50	58	57	45		68	60					45	61		63						
Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	džak 50kg	Pijaca			35		35	34	35		33		40			36			30					
Lucerka (seno u balama)	bala 12-25kg	Pijaca					28			25		22												
Pšenica	džak 50kg	Pijaca			30		25	30	25				35			37								
Stočni ječam	džak 50kg	Pijaca			30																			
Stočno brašno	džak 33kg	Pijaca			26								32			35								
Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	rinfuz	Silos					25								26			24					23	
Kukuruz (okrunjen, veštački sušen)	rinfuz	Silos																	24				22	
Pšenica (novi rod)	rinfuz	Silos																		21			21	
Pšenica	rinfuz	Silos					22							22		21				23			22	
Sojino zrno	džak 50kg	Silos																51	50				55	

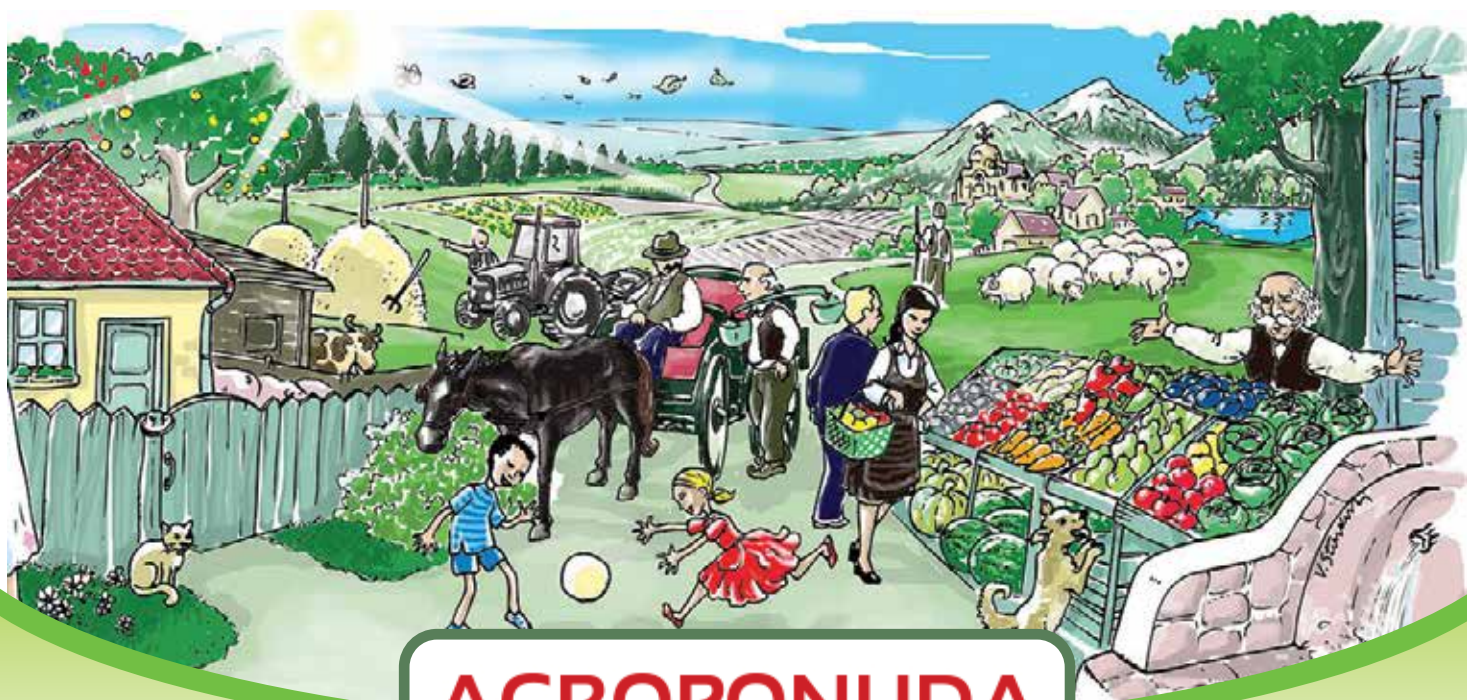
Strana 8

Cene voća - zelene pijace u Srbiji za period 20.- 26.10.2025. godine

Jedinica mere din/kg	CENTRALNA SRBIJA															VOJVODINA							
	Beograd	Kalenic	Beograd Skadarlija	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zaječar	Leskovac	Šabac	Užice	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	S. Mitrovica	Subotica	Zrenjanin
Banana (sve sorte)/v.srednja p.standardno	280	200	210	200	200	240	220	200	200			200	200	200	220	220	220	220	200	200		150	
Breskva (sve sorte)/v.srednja p.standardno	400	200				300		300						250	210				350		350		
Grožđe (belo ostale)/v.srednja	300	300	250	180	250	300	200	150	200	180	150			150				250	250	200	170	200	
Grožđe (crno ostale)/v.srednja	300	300	250	180	250	300	200	150	200	180	150			150			250	250	250	200	170	180	
Jabuka (Ajdared)/v.srednja p.standardno	200	250	100	200					150			180			150		100	250	160				80
Jabuka (Delišes zlatni)/v.srednja	200	250		200		150			150	200		180			180	150	120	250	180				100
Jabuka (ostale)/v.srednja p.standardno	300	300	100	200	200	150	180			200	150	160	180	150		80	150			120	120	100	
Kruška (ostale)/v.srednja p.standardno	250	350	250	250	300	200			250	200	280	250		250	160		200	300	220	250		180	150
Limun (sve sorte)/v.srednja p.standardno	350	300	260		300	350	280	250	220			250	300	300	300	280	220	350	300	250	220	250	
Mandarina (sve sorte)/v.srednja p.standardno	350	200		180	250	250	220	200				200		250	90	200		200	200	220		140	
Nektarina (sve sorte)/v.srednja p.standardno	400	400	250											300								330	
Nar (sve sorte)/v.srednja p.standardno	400	200					350																
Orah (očišćen)/v.srednja p.standardno	1200	1100	1000	1000	1200	1200	800	1000	1200	1100	1200	1100	1100	1100	1100	1100	1500	1100	1000	1200	1200	1200	1200
Pomorandža (sve sorte)/v.srednja p.standardno	350	300		170	250	250	300	250	250			200		250	200	170	250	350	200	220	250	250	
Šljiva (sve sorte)/v.srednja p.standardno	250	300		200							280												130

Cene povrća - zelene pijace u Srbiji za period 20.-26.10.2025. godine

Jedinica mere din/kg	CENTRALNA SRBIJA																	VOJVODINA							
	Beograd	Kalenik	Beograd	Skadarlija	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zaječar	Leskovac	Šabac	Užice	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	S. Mitrovica	Subotica	Zrenjanin	
Boranj (sve sorte)/v.srednja p.standardno	400	400	300				350	350				350					450		400	350					
Brokolo (sve sorte)/v.srednja p.standardno	400	300						300		300	260	400			250				200	350		200			250
Karfiol (sve sorte)/v.srednja p.standardno	250	150	150				200	200		150	130	130	150		100		200		200	200	200		150	150	
Krstavec (salat)/v.srednja p.standardno	250	250	100	180	150	150			150	100	180	100			150		160		180	250		130	120	120	150
Krompir (sve sorte)/v.srednja p.standardno	150	150	70	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	80	50	70		100	120	100	100	120	80	100
Kupus (sve sorte)/v.srednja p.standardno	100	80	40	80	80	80		100	80	100	80	80	80	90	50	40	70		120	100	50	100	100	50	80
Luk beli (sve sorte)/v.srednja p.standardno	1500	1200	600				800	1000	800	600	600	80	600	700	800	550	600		600	900	600	700	700	750	
Luk crni (sve sorte)/v.srednja p.standardno	200	150	100				100	100	80	100	100	90	100	100	70	70	70		90	100	100	110	100	100	100
Paprika (Babura)/v.srednja p.standardno	250	200	120				200	150	200		130	150	200		150	150	150		280	200	220	200	250	150	250
Paprika (ostale)/v.srednja p.standardno	180	200	150				200	200		150	130	200	180		150		180		250	200	200				250
Paradajz (sve sorte)/v.srednja p.standardno	200	250	100				200	150	200	180	140	200	180		150	140	200			200	150	130	250	150	200
Pasulj (beli)/v.srednja p.standardno	600	500	450				450	400		600	400	430	350		450		280		300	450	450	400		440	600
Patlidžan (sve sorte)/v.srednja p.standardno	120	200	80				150	150	100	100		100	100		80				150	120	100				
Prezliuk (sve sorte)/v.srednja p.standardno	250	200					200	150	200			200			150		130		250						250
Tikvice (sve sorte)/v.srednja p.standardno	200	300	100				200	120	200	160		160	100			50	140		180	220	80	80	150		100
Zelena salata (sve sorte)/v.srednja p.standardno	150	100	50					100	80		70	90	80			80	80			100	150	100	120	100	50
Sargarepa (sve sorte)/v.srednja p.standardno	150	150	100				150	100	100	100	100	110	100	100	80	70	80		100	150	150	130	200	100	100

AGROPONUDA

АГРОПОНУДА БЕРЗА ПОЉОПРИВРЕДНИХ ПРОИЗВОДА СРБИЈЕ

Поштовани пољопривредни произвођачи посетите страницу <http://www.agroponuda.com/> или нам се обратите ако желите нешто да огласите да продајете или купујете.

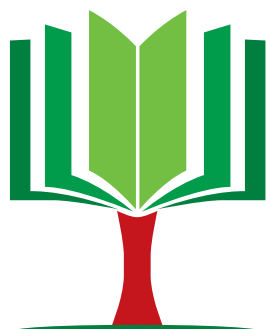
Извештај о објављеним и реализованим понудама за III квартал 2025.године:

Број објављених агропонууда:	37
Број реализованих агропонууда:	9

<https://www.poljosavet.rs>

<https://www.facebook.com/PoljosavetLoznica>

<https://www.instagram.com/psssloznica/>

ПССС-„ПОЉОСАВЕТ” ДОО–ЛОЗНИЦА
015/7883-760; 015/7883-546
e-mail: poljosavet@mts.rs

